

Nastal je zopet isti dvom, kakor leta 1921.: ali se smatra dodeljena služba potom razpisa dobljena na lastno prošnjo ali ne?

Po preudarku zadeve bi gornja odločba finančnega ministrstva morala veljati tudi za sedanjí spor in je brez vsakega dvoma, da čl. 71. čin. zakona ne misli v al. 3. premeščanja po razpisu kot premeščanje na svojo prošnjo. Prepričani smo, da bi finančni minister, ki je po čl. 251. čin. zak. izvrševalec in tolmač čin. zakona razsodil sedaj zadevo prav tako, kakor jo je leta 1921., saj je v bistvu ista.

Uredba D. R. Br. 96.000/20 je še vedno v veljavi in je tudi čl. 71. čin. zakona ne ukinja. Čl. 71. čin. zak. predvideva selitvene stroške za nameščanja ob službeni potrebi in tu pride povrnitev selitvenih stroškov po čl. 33. a) in c) uredbe v poštev. Res je, da ne omenja čl. 71. selitve po razpisu, t. j. točko b) uredbe, a upoštevati je treba, da čin. zakon sploh ne govori nikjer o popolnjevanju službenih mest po razpisu, ampak da za posamezne resore samo to možnost po čl. 61. čin. zakona.

V al. 3. čl. 71. čin. zakona pa so predvideni slučaj, ki jih navaja čl. 34. uredbe, torej tudi premeščitev na lastno prošnjo, kakor je mišljena tam in kakor jo je tolmačilo ministrstvo financ z odlokom, ki ga navajamo na čelu.

Pa pogledjmo v prakso:

Gibanje učiteljske omladine.

—uč 10. sestanek učiteljskega naraščaja v Mariboru je otvorila tovarišica Danica Štrekelj. Po pozdravu je dala besedo predavatelju g. upravitelju Pučeliku iz Krčevine. »O disciplini v šoli vam bom govoril, kakšna naj je in kako jo dosežemo. Ne bom govoril iz knjig, ampak iz lastne prakse.« Tako je začel g. predavatelj in po vodilnem stavku: Ljubši mi je značajan analfabet nego neznačajan omikanec, prešel k snovi sami. Ne da se ločiti, ali disciplina podpira pouk ali pouk podpira disciplino, dejstvo pa je, da pri vzgojnem pouku vlada vzorna disciplina, ki blagodejno vpliva na razvoj značajev. Foerster pravi v svoji knjigi: »Schule und Charakter«, da je prostovoljna, neprisiljena disciplina najboljša merilo za učitelja. Učitelja spoznaš po tem, kako hodijo učenci iz šole. Toda ta stavek je treba prav razumeti. Vzglede: Učenci strumno korakajo iz šole, učitelj morda celo udarja takt z dlanimi in šteje ena dve. Ne daj, da bi kdo trenil, gorje bi mu bilo. Vse tiho, svečano, prav po vojaško vse do oglja šolskega poslopja. Ali potem za oglom; kakor da bi izpustil zlodeje. Vse jim je na poti, ob vse se obregnejo, še svojemu učitelju ne prizane-sejo, morda celo osle kažejo za njim. Ali drugi slučaj. Vrata učilnice se odpro in kakor hudournik se vsujejo otroci iz šole. Kriče in drve, da se jim vse umika. In tretji slučaj: Učenci gredo iz šole — ne govore, a vendar ni onega absolutnega miru, nič vojaškega ni; na vratih pozdravijo, se živahno, a ne prekrščavo razhajajo — ta ali oni še pristopi k učitelju, ga vpraša še nekega pojasnila in z zadovoljnim obrazom odide. — In kako naj postopamo, da zavladava v razredu neprisiljena disciplina. Otrok nam sam kaže, kako. Predvsem hoče biti otrok zaposlen. Spoznavaj otroka, da veš kaj želi, kaj hoče, kalkšen je, pa se usmeri po njem. Ne zahtevaj od njega, kar ni v skladu z njegovim jazom. Morda sede otroci kakor pribiti, ker si se razvpil nad njimi in jim zapretel z vsemi šolskimi šibami, ali kaj vrv v njihovih glavica, ko tako mirno sede? Bojazljivi se boje vojaško strogega učitelja, nekateri se potuhnejo in se mu hlinijo, drugi ga sovražijo. Umetnost je pridobiti si otroke. Predpogoj je, spoznati jih po značaju, vrednosti in znanju. Na tem je graditi, zmožnosti je treba razvijati — reševati je treba človeka. Hvaležnost ne bode izostala; toda te ne bodeš našli pri onih dobrih, izvrstnih miljenicah, našli jo boste temveč pri onih revčkah, s katerimi ste se potrudili, ki ste jih rešili, vzgojili v ljudi, in zopet je g. predavatelj navedel vzglede iz svoje prakse, preznakični so, da bi jih izpustili: 1. Janezek, pohabljenček, se je priselil od drugod in vstopil v šolo. S knjigami pod pazduho in s klobučkom v roki prikrevlja prvič nebogljenček v razred. Stopi k obešalu, steguje se in poskakuje, da bi klobuk obesil na klin, ki pa je bil previsok. Knjige so mu padle na tla. Součenci so se smejali, krohotali in norčevali. Učitelj je bil v razredu, stopi k Janezku,

Novincu, ki vloži prošnjo za kako službeno mesto, se povrnejo selitveni stroški, ker se to nameščanje smatra za državno potrebo in se ne smatra za nameščanje izvršeno na lastno prošnjo.

Razpisujejo se le službena mesta, ki se morajo zaradi službene potrebe, in iz državnih interesov popolniti in oddati stalno. Razpiše službo država in z razpisom pozove kompetente, da vložijo prošnjo. Torej se nikakor ne more smatrati, da se ti uslužbenci premeste po svoji prošnji, kakor je to tolmačilo tudi finančno ministrstvo z gornjim odlokom.

V drugih resorih se popolnjujejo službena mesta brez razpisa, z odlokom in dobe premeščeni uslužbenci povrne-ne selitvene stroške; tako bi ravno učiteljski stan ostal brez povrnitve selitvenih stroškov, če se bo tolmačil čl. 71. čin. zakona tako, kakor se izvaja v zadnjem času. Posledica tega postane lahko, da se učiteljstvo sploh ne bo javljalo za razpisana mesta in da se učitelj, ki mu po vsej kvalifikaciji kako mesto pripade ter bi bilo v interesu službe, da ga dobi, ne more javiti za to mesto.

Na lastno prošnjo je vsekakor mišljena premeščanje, kjer se zamenja služba ali če se z osebnno prošnjo povzroči premeščanje v kak določen kraj, brez razpisa.

Brez tožnika — ni sodnika in brez rekurza ne bo odločbe in bomo zaman čakali na jasnost v tem oziru!

mu pobere knjige, obesi klobuček na klin in ga pelje na prostor, oblubi mu, da bo nize zabil žebelj v zid, da bo lahko obešal klobuk. Učencem ni rekel nič, niti pogledal jih ni. Drugi dan ni bilo treba žeblja. Učenci so se potegovali, kdo bo Janezku pomagal, postal je njih ljubljene-c. 2. Peterček je bil sila nemiren deč-ko. Venomer in neprestano ga je bilo treba karati — postavljati iz klopi v kot — pa v klop in zopet v kot. Pa ga vpraša učitelj: Peter, kaj pa ti je, zakaj nisi miren? In Peter se odreže: Če sem pa tako zdrav. Ker je bil priden učenec, se je brez škode za napredek smel vsak lep dan nekaj časa prekucavati na dvorišču. V razredu je bil miren. 3. Na deželi so nekateri učenci radi poljskega dela oproščeni čez poletje. Ko se vrnejo v šolo, so seveda mnogo pozabili, a se marsičesa zlasti slabega naučili od fantov na vasi. Tak učenec je bil Lovrenc. Ker je bil velik, a je malo znal, so ga součenci dražili. Bil je hud in jih odganjal, nekega dne pa je v razredu potegnil nož iz žepa, ga odprl, se obrnil proti součencem, ki so ga dražili in jim zapretel: Krucifiks! zdaj pa udarim. Učitelj je bil v šoli. Pregleda položaj, zavpije: fantje, nevarnost preti, bežite! zavihla rokave, stopi k Lovrencu in reče: Zdaj se pa dajmo! Lovrencu omahne roka, se zgrudi v klop in se spusti v jok. Ko se je razjokal, ga pokliče učitelj k sebi, se prijateljsko razgovori z njim in mu vrne nož. — Lovrenc je danes ugleden vaščan, ni od tedaj nikdar več prijel za nož — in pravi, da zato ne, ker ni bil tedaj kaznovan. — In gospredavatelj je govoril nato o kazni, ne kaznuj nikdar, da človeka osramotiš, ne rabi psovka, ne dajaj imen, ki se lahko primejo človeka in se ga na njegovo žalost in jezo drže morda vse življenje. Govoril je dalje o učiteljevem prvem vstopu v šolo. Vsa vas govori o njem, vse je radovedno, vse čaka. Razgovori se z otroci, vprašui po stvarih iz njihove okolice, da bodo vsi znali odgovoriti. Otvarjaj debato, da zavladava živahnost — da porečejo doma, vsi smo govorili, vsi smo znali. Spoznaj, čigavi so in odkod, marsikaj boš lahko opravičil, češar ne more, kdor ne pozna razmer svojih otrok. — Bodi oprezen z domačimi nalogami, ne dajaj jih, ako jih ne misliš popravljati — in ne dajaj jih med tednom otrokom, ki veš, da jih ne morejo izvršiti: naj bodo proste, kdor hoče. Ne uči za nadzornika in ne boj se ga. Hospitiraj pri starejših tovariših in starejši pri mlajših, drug od drugega se učimo. Ne pričenjaj nikdar šolskega leta s čitanjem šolskega reda: Prepovedano je, dovoljeno je. — Šolski red se naj razvije sam po sebi med šolskim letom ob razumnem sodelovanju vseh učencev. Bodi v stalnem stiku z voditelji. Izobrazuj se vedno. Bodi pasiven, kjer govore izkušenejši in izobraženejši in govori, kadar se zavedaš, da stvar razumeš. Ne se vrezati, madež ostane. Glej na svojo zunanost, ne živi iz rok v usta, misli in pripravljaj se za več dni naprej — in pripravljaj se sam, ne pobiraj le iz knjig in ne prepisu-j. Zavedaj se, da vzgojuješ nežno dete — zavedaj se, da si človek z napakami in pogreški. — Zanimanje za to preda-

vanje je bilo veliko. Hvaležni smo gosp. upravitelju Pučeliku, da se je med nami mudil skoraj dve uri, posebno pa se mu zahvaljujemo za njegova lepa, očetovska navodila. — Potočnik-Cemelč.

Kulturno gibanje.

—ko Ped. did. krožek v Mariboru je imel koncem februarja svoj redni občni zbor v risalnici meščanske šole v Krekovi ulici. Predsednik krožka, g. srežki šolski nadzornik M. Senkovič pozdravi navzoče člane ter naglašava velevažen pomen krožka. Razvija se ta prav povoljno. — Štel je v preteklem letu 175 članov. Ko se je s politično oblastjo delila tudi šolska oblast, se je takoj, čim se je nastanil v Mariboru, javil kot član našega krožka prosvetni referent mari-borske oblasti, g. dr. L. Poljanec.

Izčrpana poročila o delovanju krožka so podali blagajnik, knjižničar in tajnica. Z veseljem smo pozdravili poročilo blagajnika, da je ministrstvo prosvete poklonilo krožku 10.000 Din podpore. S to vsoto bo mogoče nabaviti več novih metodičnih knjig. — Največjo zaslugo za to pridobitev ima pač referent v prosvetnem ministrstvu v Beogradu, g. P. Flerè. Krožek mu izreka za njegovo intervencijo na tem mestu iskreno zahvalo.

Ko se je pred nekaj leti ustanovil Ped. did. krožek, si je postavil za cilj, iskati virov in pota moderne vzgoje in pouka, ki jih zahtevata duh časa. Šola ne bodi le mesto, kamor pohaja otrok zato, da si nabira le znanje, ne bodi le kraj, kjer se uči zunanega vedenja, prostor, kjer si pridobi le praktičnosti za življenje, temveč kraj, kjer se otrok vzgaja, in sicer vzgaja s poukom, trdijo vsi novodobni pedagogi. Ko pa vzgajamo s poukom, je treba ta pouk pre-ustrojiti, reformirati. V tem smislu so se vršila tudi predavanja. Razmotrivalo se je o samodelavnosti učencev pri raznih predmetih. Takih predavanj smo imeli šest v osmih večerih, in sicer so predavali: g. prof. Družovič: Delovni princip v petju; tov. Hergouth: Delovni princip v prirodopisju; tov. Permetova: Delovni princip v osnovni šoli in samodelavnost učencev. Predavanje je bilo jako obsežno in se je vršilo v treh večerih. Prof. Žagar: Ornamentika, bistvo umetniške vzgoje; tov. Šumrljak: Jezik našega otroka.

Vsakega pol leta nam je podal tov. Osterc pregledne ekscerpte iz revij, koje poseča krožek. Isti so se redno vsak mesec pošiljali tudi »Popotniku«.

Volitve: Ker ima srežki šolski nadzornik in dosedanjí predsednik mnogo dela in skrbi v svojem poklicu, se je zahvalil za predsedniško mesto in za isto predlagal prvotnega predsednika krožka, prof. Šiliha, ki se je po dokončanih študijah v Zagrebu in na Dunaju zopet vrnil v Maribor. Odbor se je torej konstituiral sledeče: predsednik prof. G. Šilih; namestnik Ivan Tomažič, srežki šolski nadzornik; tajnica Herma Bračičeva; blagajnik Anton Osterc; knjižničar Franc Haberman; odborniki: M. Senkovič, Olga Permetova.

Po končanih volitvah je nastopil novi predsednik svoje mesto. Določile so se smernice pedagoškega dela v bodočem letu.

Toči potrebno pedagoško društvo se priporoča vsemu učiteljstvu. Bodi nam naš pedagoški krožek ognjišče, okoli katerega se zbirajmo vsi, ki se čutimo pravi prosvetni delavci, pravi delavci na polju vzgoje in pouka.

Splošne vesti.

— »Narodna Prosveta« v zameno za »Učit. Tovariša«. Po svoječasnem dogovoru se je pošiljalo 50 izvodov »Narodne Prosvete« našemu poverjeništvu, ki jih je potem razpošiljalo iz Ljubljane na naša okrajna društva. Nasprotno se je pošiljalo iz uprave listov UJU 50 izvodov »Učit. Tovariša« v Srbijo na naslove, ki nam jih je označila centrala UJU v Beogradu. — Po skedpu izvršilnega odbora UJU v Beogradu pa se je ustavilo nadaljno pošiljanje »Narodne Prosvete« v zameno, češ, da hočejo s tem doseči redno naročanje in plačevanje lista posameznikov. Zato naj upoštevajo ustavitve lista »Narodne Prosvete« tako naši dosedanjí prejemniki tega lista kakortudi oni naši tovariši v Srbiji, ki so doslej dobivali brezplačne izvode »Učiteljskega Tovariša« in smo jim tako primorani za bodoče list ustaviti. — »Na-

rodne Prosvete« ostane za naprej samo 10 brezplačnih izvodov, ki se bodo pošiljali stalnim dopisnikom »Učiteljskega Tovariša«. Okrajnim učiteljskim društvom pa priporočamo, da naročajo »Narodno Prosveto« direktno pri administraciji v Beogradu, Učiteljski dom.

— Zaradi izvrševanja ministrske uredbe naj bi prišel učitelj v disciplinarno preiskavo. Izvršujoč naredbo ministrstva prosvete z dne 12. novembra 1924 O. N. Br. 37.660 in odlok okrajnega šolskega sveta z dne 14. januarja 1925, št. 70., v katerem okrajni šolski svet izrecno povdarja, da so v naredbi ministrstva prosvete mišljena orlovška društva, sem naročil razrednikom, da povedo v svojem razredu to naredbo učencem in jih opozorijo na vse posledice, ako bi še nadalje bili pri orlovskem društvu. Pri domači učiteljski konferenci je bil o vsem tem obveščen tudi tukajšnji gosp. župnik kot katehet in je celo povdarjal, da je dolžnost šolskega upravitelja, da zadosti vsem zapovedim višje oblasti. Po preteku nekaj tednov pa se je mož premislil ter je poslal z 20 podpisih pritožbo na okrajni šolski svet proti temu postopanju šolskega upravitelja. V tej pritožbi se prav jezuitsko sklicuje na § 2. J. O. Z. in končno sledeče zahteva: »Če je šol. vodstvo kljub § 2. pravil J. O. Z. uporabilo navedeno proti naši šolski mladini, ki hodijo v orlovsko društvo, je s tem očitvidno prekorlačilo meje svoje službe. Predlagamo, da okrajni šolski svet preskrbi, da viniško šolsko upraviteljstvo to postopanje opusti in da se v bodoče ne bo več kaj takega zgodilo; proti šolskemu upraviteljstvu pa naj okrajni šolski svet uvede potrebno uradno postopanje.« Komentar si vsak napravi sam.

— Pravkar smo prejeli oficialno obvestilo o premeštitvi tov. Lešnika, S to premeštitvijo se bomo v prihodnji številki še obširneje bavili.

— »Narodna Prosveta« prinaša v 19. številki na uvodnem mestu naš članek iz predzadnje številke »Učit. Tov.« »Trnjeva pot slovenskega učiteljstva na Koroškem« v srbohrvaščini.

— Razpust »Saveza Hrvatskih Učit. Društev«. Minister Prosvete je z odlokom O. N. Br. 13.301, od 11. marca 1925 ukinit SHUD na osnovi zakona o zaščiti države.

— Poljsko odlikovanje ministru Pribičeviću. Poljski poslanik Okonski je izročil najvišji poljski red »Polonia Restituta« z lentu, ministru prosvete g. Pribičeviću, ki mu ga je podelil predsednik poljske republike.

— V odgovor. (Dopisniku dopisa »Iz hribov«.) Načrtov izvenšolskega dela ni ne za hribe ne za doline! Taki recepti ne eksistirajo. Kdor ima res najboljšo voljo in veselje do dela, si ga bo sam izdelal, ko spozna razmere in zapazi najbolj zizajoče vrzeli svojega kraja. Napačna je tudi domneva, da se vse delo izraža v takozvanih »veselicah«. Je tudi tako delo, ki o njem širša javnost nikoli ne izve, to je tisto podrobno kulturno-izobraževalno delo, ki pripelje do istega cilja kot ono glavno, ropotajoče, o katerem govore cele kolone našega časopisja. Cilj je le eden: pritegniti mladino nase, jo braniti pred slabimi vplivi, biti z njo v neprestanem stiku, dokler ne doraste v novo generacijo, za katero vsi čutimo, da mora priti, zaradi naš in zaradi skupnih, bodisi družabnih in državnih interesov. Ti stiki so povsod izvedljivi! Povsod je velik odstotek šoloobiskujočih otrok, ki bi radi po šoli enkrat na teden poslušali pravljice, ali ki bi se udeleževali vaj mladinskega zbora, ali ki bi se priključili izletu v dolino, kjer bi šola v dolini uprizorila kako mladinsko igro itd. In če pridobimo za svoje delo le enega otroka, smo pridobili poznejšega glavarja ene generacije. Da meni niso hribi španska vas, evo: Prva moja služba je bila v hribih na Goriškem, v vasi, ki ni bila zaznamovana niti na specialkah. (Bil bi morda še danes tam, da nisem dobesedno zbežal stradat v Trst eno leto kot brezplačni volonter.) Šola je bila na samem in skozi špranje pada sem ob katedru gledal v kravji hlev in poslušal mukanje govedi. Ljudje na mi niso zapirali le duri, ampak so prihajali v šolo s sekuro v roki protestirat, če sem učenca obdržal po pouku v šoli. Tudi je bila šola tam popolnoma na samem. Bil sem mlad in idealen, pa sem hodil z dvema šoli odraslima mladenčima v bližnjo vas, kjer sem ustanovil pevski zbor; kolega v tisti vasi pa je naštediral neko igro. Res, da je bilo petje pri prvem nastopu grozno, (ljudje niso tam odra še nikoli videli), res, da ni igra dosegla svoj na-

men (igralci so se razvneli le v hipu, ko jim prinese služkinja na odru skledo makaronov z gulažovo omako, — s takim tekom jesti še nisem videl ljudi, četudi so zunaj za plankami »veselici« nasprotni elementi zbijali na petrolejske latve, da bi onemogočili uprizoritev), res je tudi, da je bilo vse delo samo trošenje energije, ker ni bilo prijeto na pravem koncu, a imelo je svojo dobro stran, da je ljudi izbuzalo iz letargije.

J. R.

**Nekaj misli k nameravani upeljavi kratkih kmetijskih tečajev za učitelje-
vrtnarje.**

1. Vodstvo tečajev naj prevzamejo v to usposobljeni tovariši, ki so obiskovali predmetni tečaj na kaki kmetijski šoli. Najpriporočljivejši seveda so okrajni poročevalci šolskih vrtov.

2. Podrobni načrt učne snovi naj se predloži v aprobacijo šolski oblasti.

3. Tečajji naj vsebujejo v načrtu samo praktično vežbanje, na pr. a) različni načini cepljenja (požlahtnjevanja), b) obrezovanje v drevsnici, c) sajenje drevesc na stalno mesto, d) zatiranje sadnih škodljivcev, d) škropljenje itd.

4. Število učiteljev - udeležnikov naj se z ozirom na možnost praktičnega predelovanja v načrtu določene učne snovi omeji.

5. Tečajniki naj imajo že nekaj teoretične in praktične podlage ter so se že udeležovali na šolskem vrtu kot praktični sadjarji-vrtnarji.

6. Pristop k udeležbi tečaja naj imajo samo učitelji vrtnarji in učiteljice na enorazrednicah s šolskim vrtom.

7. Učiteljice naj bi se pritegnile eventualno k specialnemu tečaju za cvetličarstvo oziroma zelenjadarstvo.

8. Tečajji naj se vrše če le možno samo ob šole prostih dnevih in če ne na posebnem nadomesti.

9. Kraj in čas takih tečajev, ki naj bodo vsaj vsako četrtletje enkrat, naj določijo okrajna učiteljska društva na svojih zborovanjih.

M. K.

Izvenšolsko delovanje učiteljstva (Dopis, oziroma odgovor) je v vsakem kraju možno in je bolj zavisno od osebe, ko od kraja. Tudi v hribovski vasi je možna gledališka predstava. Del čistega dohodka lahko rodi javno ljudsko knjižnico. Ni treba več sto knjig, 50 najboljših knjig in javna knjižnica je otvorena. Ponekod je celo v mali vasi pevski zbor, kmetijska in čebelarstva podružnica, velika drevsnica itd. Vem, da je težavno, poznam zapreke in neuspehe, vendar — možno je. Ako kdo misli, da se v mestu in trgu to delo lahko opravlja, se silno moti: treba je mnogo nesebičnega, nadvse požrtvovalnega dela in predvsem sposobnosti. — Še nekaj! Tudi v hribovski vasi ima lahko učitelj par znancev in prijateljev, ki gredo z njim v korist ljudstva in države.

Novi učni čas na srednjih šolah. Na srednjih šolah se je uvedel učni čas tako, da traja pouk v enem predmetu 40 minut. Na ta način se je omogočilo, da traja šolski pouk vsak dan samo od 8. do 12. ure, dočim je trajal prej do 13. ure. Kakor čujemo, se tudi meščansko-šolsko učiteljstvo poteza za tako ureditev. Ker je ta ukrep napravljen iz zdravstvenih ozirov za mladino, bi bil tem bolj primeren za osnovno šolo.

Kamniško učiteljsko društvo ima sestanek v četrtek, dne 2. aprila 1925 ob 3. uri popoldne v gostilni g. F. Vodeta v Komendi.

Izredno učinkujoče zdravilo proti vsem vrstam revmatizma. V dobi za minulo strašno svetovno vojno trpi naš narod mnogo na revmatizmu, a večidel teh bolnikov še danes ne ve, kako lahko in hitro se ta bolezen ozdravi z zdravilom Radio-Balsamica dr. Rahlejeva. Že v Rusiji je dr. Rahlejev posvetil vse svoje moči proučevanju tega zdravila in dosegel izredno velike uspehe. Ko je pred dvema letoma začel preizkuševati svoje zdravilo v Sloveniji, ima danes tudi pri nas zaznamovati neverjetno lepe rezultate. Ni čuda torej, da je danes njegovo zdravilo priznано vseobče kot edino in najbolje sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Njegovo izredno učinkovitost najbolj potrjuje številna priznanja profesorjev in zdravnikov kakor zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov.

Radio-Balsamica izredno hitro deluje in ne pušča nikakih sledov na koži ne na srcu in je popolnoma neškodljiv. Po vporabi dveh do treh steklenic Radio-Balsamica se ozdravi vsak, tudi najstarejši revmatizem.

Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju Radio-Balsamica dr. Rahlejeva v Beogradu, Kososka ulica 13.

— II. književna tombola »Jugoslovenske Matic«. S številkami izžrebanimi do 14. t. m., so bili zadeti vsi dobitki za tombolo in je s tem igra dovršena. Tombolo so zadele tablice, ki nosijo številko 1815. Imena onih, ki so zadelo tombolske dobitke, objavimo prihodnjič.

Imenovanja in napredovanja.

—i Učiteljska imenovanja. Na osnovi čl. 32. zakona o činovnikih so imenovani s kraljevim ukazom: v Mostah za šolskega upravitelja **Mihael Kosec**, srezki šolski nadzornik za ljubljansko okolico in šolski upravitelj v Trebnjem s tem, da vrši i nadalje nadzorniške posle; v Radovljici za šolskega upravitelja **Leopold Baebler**, šolski upravitelj v Bohinjski Bistrici; na osnovi čl. 52. in 71. zak. o čin. pri **Sv. Duhu pri novi vasi Franja Grom**, učiteljica v Naklem.

G. minister prosvete je imenoval na osnovi čl. 52. in 71. zak. o čin. na **Jesenicah**: za stalno učiteljico na dekliški osnovni šoli **Vereno Vodusek**, učiteljico pri prosvetnem oddelku v Ljubljani; istotam za stalno učiteljico na meščanski šoli **Josipino Demšar**, učiteljico v St. Vidu nad Ljubljano; v **Bohinjski Srednji vasi**: za stalno učiteljico **Franjo Hlebec**, učiteljico v St. Jurju pod Kumom; v **Bohinjski Bistrici**: za stalno učiteljico **Ivano Jesih**, učiteljico v Zapotoku; v **Naklem**: za stalno učiteljico **Ano Pilbach**, učiteljico v Kranju; v **Trbovljah**: za stalno učiteljico **Jerico Schwickert**, učiteljico pri Sv. Ani pri Trziču; v **Trziču**: za stalno učiteljico na deški osnovni šoli **Angelo Črnologar**, učiteljico v Kranju; v **Krškem**: za stalno učiteljico, dodeljeno srezkemu šolskemu nadzorniku **Zorko Uršič**, učiteljico v Trebelnem; v **Trebelnem**: za stalno učiteljico **Olgo Zajec**, učiteljico v St. Vidu pri Stični; v **Vinici**: za stalno učiteljico **Emo Scheidhauer**, učiteljico v Orešju pri Brežicah; v **Starem trgu pri Črnomlju**: za stalno učiteljico **Jožico Erbežnik**, učiteljico v Prečni; v **Prečni**: za stalno učiteljico **Marijo Dovjak**, učiteljico v Starem trgu pri Črnomlju; v **Zalogu pri Komendi**: za stalno učiteljico **Ano Gaberšek**, učiteljico v Zgornjem Tuhinju; v **Planini pri Rakeku**: za stalno učiteljico **Matildo Dolenc**, učiteljico v St. Vidu pri Cerknici; v **St. Vidu pri Cerknici**: za stalno učiteljico **Julijano Turk**, učiteljico v Starem trgu pri Rakeku; v **Rakitni**: za stalno učiteljico **Marijo Stroj**, učiteljico pri Sv. Duhu pri Novi vasi; v **St. Vidu nad Ljubljano**: za stalnega učitelja **Dragotina Zupančiča**, učitelja v Rakitni in istotam za stalno učiteljico **Antonijo Miklavčič**, učiteljico v Ligojni; **Franjo Kalan**, učiteljico v Šmartnem pod Šmarno goro in **Ivano Prošenc**, učiteljico v Planini pri Rakeku; v **Rakitni**: za stalno učiteljico **Angelo Čampa**, učiteljico v Bohinjski Bistrici; v **Dolu pri Ljubljani**: za stalno učiteljico **Marto Steiner**, učiteljico na Uncu; v **Radovljici**: za stalno učiteljico **Gabrijelo Debeljak**, učiteljico v Rajhenburgu; v **Starem trgu pri Ložu**: za stalnega učitelja **Frana Zevnika**, učitelja v Poljanah pri Toplicah; v **Poljanah pri Toplicah**: za stalno učiteljico **Hedviko Schweiger**, učiteljico v Novem mestu; v **Komendi pri Kamniku**: za stalno učiteljico **Milko Kemperle**, učiteljico v Trbovljah-Vodah; na **Viču**: za stalno učit. **Otilijo Križ**, učit. v Zalogu pri Ljubljani; v **Ihanu**: za stalno učiteljico **Valerijo Hrobat**, učiteljico na Čatežu; na **Kalu**: za stalnega učitelja **Alojzija Markiča**, učitelja na Viču; v **Selih pri Hinjah**: za stalno učiteljico **Marijeto Poznik**, učiteljico v Hinjah; po čl. 45. in 52. čin. zakona v **Orešju pri Brežicah**: za stalno učiteljico **Franjo Galovič**, bivšo učiteljico v Rožni dolini; na **Vrhniku**: **Anico Kočevar**, učiteljsko abiturijentinja; na **Rakeku**: za stalno učiteljico **Rozo Ribičič-Arrigler**, bivšo učiteljico istotam; v **Boštanju**: za stalno učiteljico **Marijo Sancin-Bunc**, bivšo učiteljico v Sevnici; v **Metliki**: za stalno učiteljico ženskih ročnih del **Elviro Omrzel**, bivšo učiteljico ženskih ročnih del v Metliki.

—i Upokojen je po čl. 141. odst. 2. in 239. čin. zak. **Karel Piki**, šolski upravitelj v Starem trgu pri Rakeku.

—i Imenovanja v mariborski oblasti. Na predlog velikega župana v Mariboru je imenovan po čl. 3., 6., 52., 67. in 137. čin. zak. in čl. 1. razvrst. uredbe za stalnega učitelja na I. mestni osnovni šoli II. kategorije 1. grupe **Viktor Grčar**; po čl. 71. čin. zakona k Sv. Duhu v Stari gori za šolskega upravitelja **Mirko Lešnik** iz Marenberga.

—i Upokojena je po čl. 152. in 239. čin. zakona **Ana Neubauer-Kren**, učiteljica v Šmartnem pri Kranju.

—i Iz prosvetne službe. Glasom »Službenih Novin« je imenovana za stalno šolsko upraviteljico na I. ženski meščanski šoli v Ljubljani učiteljica na ženski meščanski šoli v Ptujju **Iva Kobal**. — Upokojeni so: učitelj v Ormožu **Domicijan Serajnik**, učitelj v Celju **Kranjc Fran**, učitelj v Ptujju **Edvard Čeh** in učiteljica v Vojniku **Wittenbach-Svojer Balbina**.

Učiteljski pravnik.

—§ Ministrstvo prosvete je izdalo odločbo glede vračunavanja službenih let v periodično povišanje plače in v penzijo ter napredovanje v višje grupe pri učiteljih, ki so dobili slabo kvalifikacijo ali pa so bili obsojeni potom disciplinarnega postopanja. Ta odločba pravi: Ako je dobil učitelj — predno je stopil v veljavo zakon o činovnikih in ostalih javnih državnih civilnih uslužbencih slabo kvalifikacijo, ne da bi imel po zakonu zajamčeno pravico, da se zoper to kvalifikacijo pritoži, tedaj ta slaba kvalifikacija nima vpliva na napredovanje v višjo stopnjo osnovne in položajne plače. Ako je pa učiteljevo krivdo potrdil disciplinarni senat in ako je njegova sodba postala izvršilna ter se v njej izrecno naglašajo, da se napredovanje odloži za gotov čas, potem ta učitelj (učiteljica) tekom tega časa ne more napredovati, toda po preteku tega časa sodba ne pride več v poštev. Ako je v sodbi izrecno rečeno, da se gotov čas ne vračuna niti v družinske doklade, niti v penzijo, tedaj je smatrati ta čas, kakor, da ga učitelj sploh ni odslužil in ta čas ne pride v nobenem slučaju v poštev. V slučajih pa, ki so nastali potem, ko je stopil v veljavo zakon o činovnikih in ostalih državnih civilnih uslužbencih se ima postopati strogo po določilih tega zakona.

—§ Kontraktualni uradniki in dnevničarji so obvezni zavarovati se po čl. 7. zakona o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922, tako določa čl. 2. naredbe ministrstva za socialno politiko z dne 18. februarja 1925 O. br. 452 (»Službene Novine« št. 51., XI. — 1925 od 7. marca in »Uradni list« št. 28. od 18. marca 1925). To velja za vse one, ki se postavljajo po čl. 130. čin. zakona. Uradniki, ki so razvrščeni po čin. zak. in razvrstilni uredbi, za katere veljajo čl. 111., 112., 137. in 146. čin. zak., so zavarovanja po zakonu o delavskem zavarovanju oproščeni.

—§ Člen 152. čin. zakona. V krogu državnih uslužbencev se zelo različno tolmači čl. 125 zakona, ki govori o pomoči onim uslužbencem in njih rodbinam, ki so postali za delo nesposobni, a še nimajo pravice do pokojnine. To različno tolmačenje je dalo osrednji komisiji za izvršitev zakona o državnih uslužbencih povod, da je poslala ministrstvu socialne politike svoje mišljenje glede tega vprašanja. — Po mišljenju te komisije, ki deluje pri ministrstvu pravde, se odmeri podpora po zadnji plači po starem zakonu v teh primerih: podporo dobe oni uslužbenci ali njih rodbine, ki so za delo nesposobni ali so umrli po 1. septembru 1923. leta, ko je stopil novi zakon že v veljavo, ako je imel uslužbenec na dan prestanka službe več kakor tri leta državne službe; podporo dobe tudi oni državni uslužbenci, odnosno njihove rod-

bine, ki so uživali milostno podporo 1. septembra 1923. leta, a rok milostne podpore izteče po 1. septembru 1923. — Podpora daje pristojni resorni minister s svojo odločbo v vsakem konkretnem primeru. Oceniti mora preje, ali so izpolnjeni vsi pogoji za delitev podpore, posebno ako nima prosilec nobenih drugih dohodkov, niti ni sposoben za delo. Izplačilo podpore se izvrši potem, kadar soglašajo glavna kontrola z ministrom odredbo. — V onih primerih pa, pri katerih je nastopila okolnost iz čl. 125. zakona pred 1. septembrom 1923. leta, se podpora le zakonodavnim potom, to je po prošnji prizadetega na narodno skupščino. — O tem mišljenju komisije bosta razpravljala še finančni minister in minister pravde in bosta naknadno izdala definitivno rešitev. Komisija bo prevzela inicijativo tudi za to, da se finansiranje teh podpor omogoči še pred sprejemom rednega proračuna. — Vse prošnje za podporo se nahajajo pri resornih ministrih in naj se prizadeti obračajo neposredno nanje, ako žele pojasniti.

—§ O uradniški stalnosti. »Naš Glas« prinaša o tem sledečo važno interpelacijo: V prejšnji številki »Našega Glasa« smo priobčili po zagrebškem »Obzoru« stališče, ki ga je bil zavzel nek pravnik o upravičenosti zagrebških univerzitetnih profesorjev. Isti pravnik piše v »Obzoru« z dne 22. januarja še enkrat o tej zadevi pod naslovom »Pojam činovniške stalnosti.« Ker so prav v tem času, ko toliko državnih uslužbencev vsak dan lahko preiščuje o svoji »stalnosti«, kadar so na cesti, njegova izvajanja važna, zato jih priobčujemo v celoti. Članek se glasi:

»V številki 322. »Obzora« od lanskega leta sem napisal članek z naslovom »Umirovljenje vseučiliškega profesorja dr. Alberta Bazale«, dokazujoč tezo, da se z odredbo eksekutivne oblasti po zakonu ne more razrešiti službe oni državni uslužbenec, »ki izraža načela proti obstoječi državni obliki ali načelo protipravne izpremembe državnega reda« (čl. 4., točka 5., al. 2. zakona o civilnih drž. usl.). Takšen uslužbenec se sme razrešiti po zakonitni službi samo tedaj, ako mu dokaže pristojno redno ali disciplinarno sodišče imputirano krivico (čl. 131. zakona). G. profesor dr. L. Polič me je sedaj opozoril, da je Slobodan Jovanović z menoj enakega mnenja. V njegovem delu »Ustavno pravo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev« je na strani 366. sledeče: »Pri kandidatih, ki se javljajo za državno službo, oceni vlada, ali izražajo nedopuščen načela; pri onih osebah, ki so že v državni službi, oceni to disciplinsko sodišče, ker izražanje nedopuščenih načel ni vzeto med vzroke o izgubi službe po sili zakona.« Tako potrjuje pravilnost moje teze avtoriteta prvega in splošno priznane državnopravnega strokovnjaka v naši državi, ako je sploh potrebno potrdilo kake avtoritete nad najvišjo avtoriteti logično pravilne argumentacije.

Ko sem bil pisal svoj članek, mi ni bilo še znano, da se naslanja upokojitelj tudi na čl. 234. zakona o civilnih drž. uslužbencih. Ta člen se glasi: »Državni uslužbenci v vsej kraljevini, razen onih, ki so označeni v čl. 224. tega zakona, uživajo stalnost po preteku treh let od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, brez ozira na dosedanje predpise.« (Izvezeti so člani

HUMEKOVA ROČNA ŠOLSKA KNJIGOVEZNICA

je pravkar izgotovljena in opremljena z vsem orodjem in pripomočki, ki so potrebni za vezavo knjig.

Ročna šolska knjigoveznica je zložljiva v malem ročnem zaboju in je zato posebno primerna za prenašanje iz kraja v kraj.

Ročna šolska knjigoveznica je opremljena v prvi vrsti za vezavo knjig v šoli, potom šolske dece, za rokotvorni pouk.

Ročna šolska knjigoveznica služi lahko tudi za rokotvorni pouk v lepenkarstvu, ker ima vse potrebno orodje tudi za to panogo rokotvorbe. **Knjigoveznica vsebuje:** stiskalnico, šivalnico, žlebila, ravnila, deščice za stiskanje, vijake, vreteno s sukancem, trakom in blazinico za šivanke, oblič, vložek za lepenko, platno in papir, dva noža, škarje, žagico, gladila, železno in leseno kljuko in brusni kamem.

Cena kompletno opremljene knjigoveznice z ličnim ročnim zaboju je **Din 1150.—**

Tvornica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani ima nove suhe preparate:

zeleno žabo . . . . . Din 45.—
sekuljo (Rana muta) . . . . . Din 45.—

Naročila učil sprejema: TVORNICA UČIL IN ŠOLSkih POTREBŠČIN V LJUBLJANI.